

MKF
MEZINÁRODNÍ KLASIFIKACE
FUNKČNÍCH SCHOPNOSTÍ,
DISABILITY A ZDRAVÍ

VYUČUJÍCÍ: VLADIMÍRA SOPORSKÁ

- **Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví – MKF**
- V originále International Classification of Functioning, Disability and Health – ICF
- Patří do skupiny klasifikací vyvinutých Světovou zdravotnickou organizací (WHO)
- Základní filozofie a politika rehabilitace osob se ZP

МКФ

Mezinárodní
klasifikace
funkčních
schopností,
disability
a zdraví

World Health
Organization

- МКФ byla schválena a doporučena k praktickému používání Světovým zdravotnickým shromážděním v květnu 2001
- V ČR knižní vydání v roce 2009
- Víceúčelová klasifikace
- Popisuje situaci každé osoby v řadě domén vztahujících se k funkčnímu stavu pacienta

Rozvoj MKF

K rozvoji MKF v ČR přispěli:

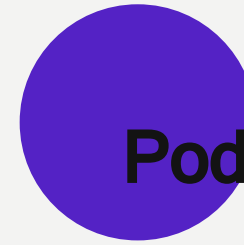
- Lékařka prof. MUDr. Olga Švestková, Ph.D.
- Lékař prof. MUDr. Jan Pfeiffer, DrSc.
- Z Kliniky rehabilitačního lékařství 1. LF UK a VFN v Praze
- Velký boom ohledně povinného používání MKF ve zdravotnictví – cca v roce 2011-2012-2013

MKN vs. MKF

- **MKN kóduje chorobný stav člověka** (nemoci, poruchy, zdravotní problémy, ..)
- **MKF popisuje situaci člověka** v řadě okolností, které se vztahují k jeho aktuálnímu zdravotnímu stavu
- Dvě osoby se stejnou nemocí (dle MKN) mohou mít různý stupeň svých funkčních schopností (dle MKF)
- Tzn. stejná dg. může mít pro různé lidi zcela odlišné následky (např. s ohledem na jejich momentální sociální situaci)

Podstata MKF

- Má univerzální použití
- Nehodnotí pouze osoby s disabilitami, **hodnotí všechny lidi.**
- Vychází z předpokladu, že **každý člověk může mít v určitém směru nějakou poruchu.**
- Závažnost poruchy je hodnocena podle toho, jak dalece způsobuje omezení aktivit, ovlivnění životního stylu či sociální role osoby.
- Důraz na faktory prostředí, které mohou výkon aktivity usnadnit nebo mu bránit.
- **Disabilita - překážka**

Cíle MKF

- Poskytnout **vědecké základy** k pochopení a studiu zdraví a ke zdraví se vztahujících stavů, východisek a determinant.
- Zavést **společný jazyk** při popisování mezi různými uživateli (pracovníci ve zdravotnictví, vědci, političtí pracovníci a veřejní pracovníci, včetně osob s disabilitami).
- Umožnit **srovnání dat** mezi zeměmi, disciplínami zdravotní péče, službami a časem.
- Poskytnout **systematické kódovací schéma** pro systémy zdravotnických informací.

Aplikace MKF

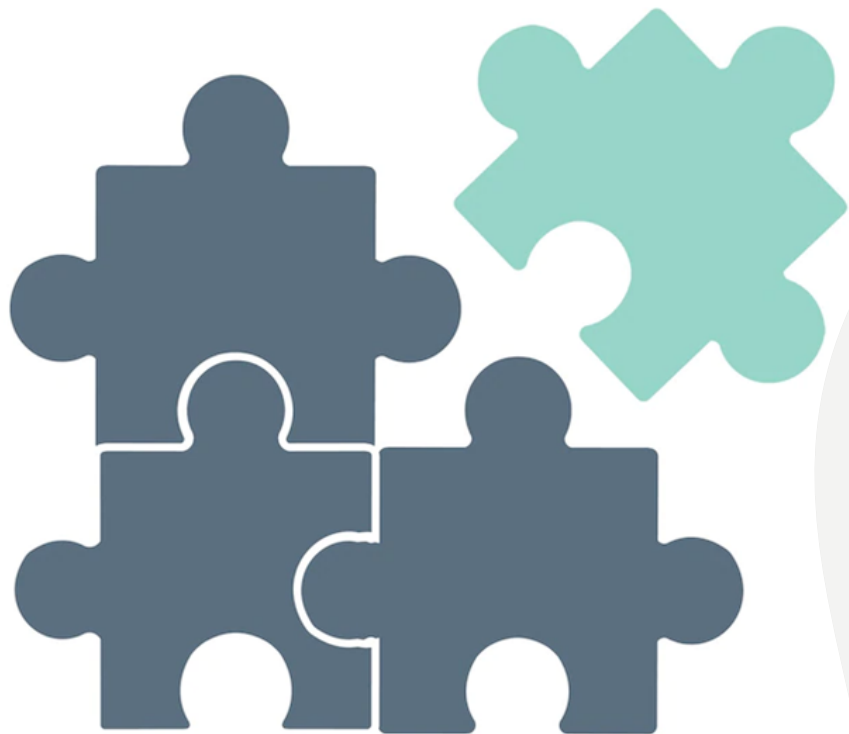
- Statistická pomůcka - studie populace
- Výzkumná pomůcka – měření kvality života
- Klinická pomůcka – srovnávání léčebných postupů, vyhodnocování RHB
- Pomůcka sociální politiky – plánování soc. zabezpečení, kompenzačních systémů
- Pomůcka při výchově – vytváření osnov

Uspořádání MKF

MKF má 2 části, každou se 2 komponentami:

- Část 1: Funkční schopnost a disabilita
 - Tělesné funkce a struktury
 - Aktivity a participace
- Část 2: Spolupůsobící faktory
 - Faktory prostředí
 - Osobní faktory

Uspořádání MKF

MKF klasifikace je uspořádána podle tří základních okruhů, které se navzájem prolínají a doplňují. Jedná se o:

- Komponenty
- Domény
- Kvalifikátory

Domény

- Uvnitř jednotlivých komponent nebo i napříč komponentami jsou vytvářeny určité celky a bloky, které se vztahují k anatomickým strukturám, fyziologickým funkcím i k různým úkonům a činnostem, které jsou konány v každodenním životě.

Např.:

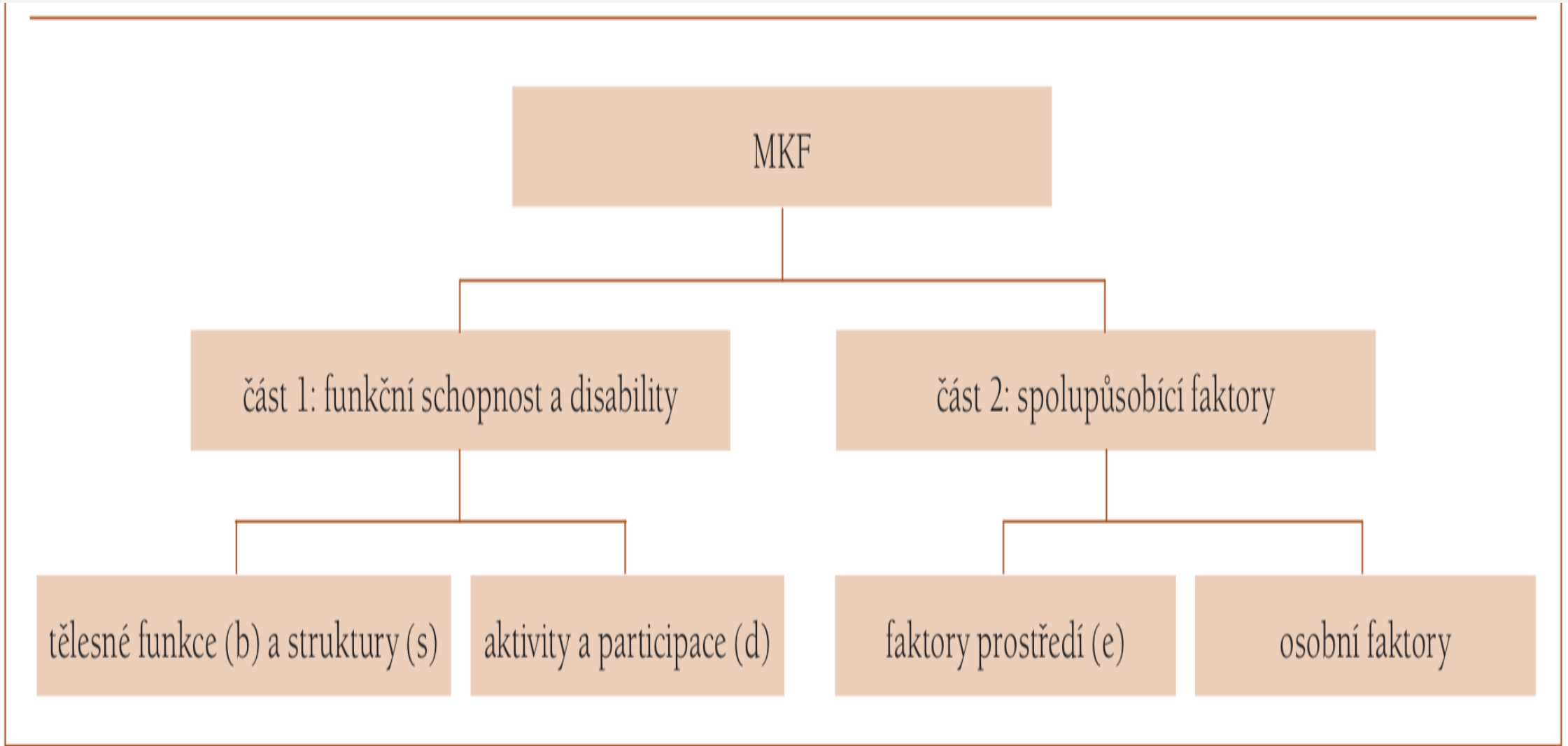
- Tělesné funkce – Kap. 1 – Mentální funkce
- Aktivity a participace – Kap. 4 – Pohyblivost

Použití MKF

MKF používá alfanumerický systém s následujícím označením:

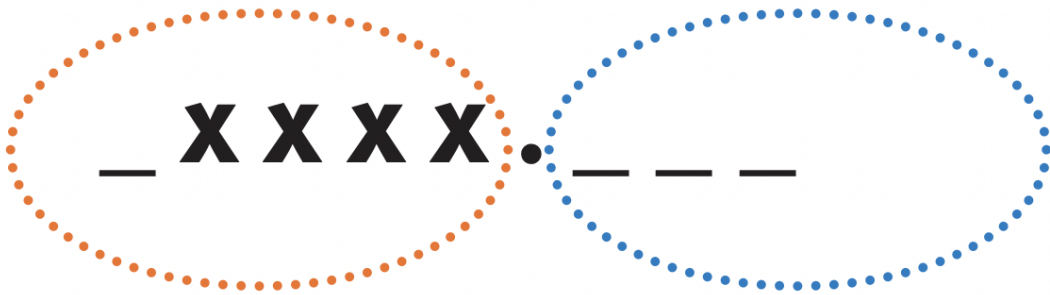
- b – tělesné funkce
- s – tělesné struktury
- d – aktivity a participace
- e – faktory prostředí

Kódy a kvalifikátory

KÓD

KVALIFIKÁTORY

- Po písmenech následuje numerický kód, který začíná číslem kapitoly (1. číslice), následován druhým stupněm (2. číslice) a třetí a čtvrtý stupeň (každá další číslice).
- S ohledem na to, jak je možné být v daném případě konkrétní
- Kódy MKF jsou kompletní když je přítomen kvalifikátor, který označuje velikost stupně zdraví (v negativním pojetí závažnost problému člověka).
- Kvalifikátory jsou kódovány jako jeden, dva nebo více členů za tečkou (nebo dělítkem).

Kvalifikátory

xxx 0 Žádný problém	(nepřítomen, zanedbatelný...)	0–4 %
xxx 1 Lehký problém	(nepatrný, nízký...)	5–24 %
xxx 2 Středně těžký problém	(střední, snesitelný...)	25–49 %
xxx 3 Těžký problém	(vysoký, extrémní...)	50–95 %
xxx 4 Úplný problém	(totální...)	96–100 %
xxx 8 nespecifický		
xxx 9 nelze aplikovat		

- Použití kvalifikátoru je nezbytným předpokladem pro smysluplnost použití jakéhokoli kódu.
- Jsou kódovány čísla 0 až 9 za tečkou na konci každého kódu.
- Bez kvalifikátorů kódy nemají smysl.

Kvalifikátor tělesných funkcí

Kód tělesné funkce (včetně kvalifikátoru)	Slovní vyjádření kvalifikátoru	Upřesnění kvalifikátoru	Procentní vyjádření
b 4 100.0	žádná porucha	(nepřítomná, zanedbatelná, ...)	0-4%
b 4 100.1	lehká porucha	(mírná, nízká, ...)	5-24%
b 4 100.2	středně těžká porucha	(prostřední, jasná, ...)	25-49%
b 4 100.3	těžká porucha	(vysoká, extrémní, ...)	50-95%
b 4 100.4	úplná porucha	(totální, ...)	96-100%
b 4 100.8	nelze určit		
b 4 100.9	nelze aplikovat		

- Používá se jednostupňový kvalifikátor
- Např. b 4100
- b – komponenta Tělesné funkce
- 4 – doména – Kap. 4 – Funkce kardiovaskulárního, hem., imun. a respiračního systému
- 410 – Funkce srdce
- 4100 – Srdeční frekvence

Kvalifikátor tělesných struktur

- U tělesných struktur (anat. části těla – končetiny, orgány) se používají ještě další 2 kvalifikátory.
- První (generický) kvalifikátor - označení rozsahu nebo velikosti poruchy
- Druhý kvalifikátor - určení povahy změn,
- Třetí kvalifikátor - lokalizace poruchy.
- Např. s 75011
 - s – Tělesná struktura
 - 7 – Kap. 7 – Str. vztahující se k pohybu
 - 750 – Struktura DK
 - 7501 – Struktura bérce
 - 75011 – Kolenní kloub

Kód tělesné funkce (včetně kvalifikátoru)	Slovní vyjádření kvalifikátoru	Upřesnění kvalifikátoru	Procentní vyjádření
s 75 011.0	žádná porucha	(nepřítomná, zanedbatelná, ...)	0-4%
s 75 011.1	lehká porucha	(mírná, nízká, ...)	5-24%
s 75 011.2	středně těžká porucha	(zřetelná, větší, ...)	25-49%
s 75 011.3	těžká porucha	(vysoká, extrémní, ...)	50-95%
s 75 011.4	úplná porucha	(totální, ...)	96-100%
s 75 011.8	jiná		
s 75 011.9	blíže neurčená		

Druhý kvalifikátor	Třetí kvalifikátor
0 není změna struktury	0 více než jeden orgán
1 úplná ztráta	1 vpravo
2 částečná ztráta	2 vlevo
3 přídatná část	3 obě strany
4 nepřiměřený rozměr	4 vpředu
5 přerušovaná kontinuita	5 vzadu
6 vybočená pozice (poloha)	6 nahoře
7 kvalitativní změny struktury, včetně nahromadění tekutin	7 dole
8 jiné	8 jiné
9 blíže neurčené	9 blíže neurčené (nelze aplikovat)

Kvalifikátory pro aktivity a participace

xxx 0 Žádný problém	(nepřítomen, zanedbatelný...)	0–4 %
xxx 1 Lehký problém	(nepatrný, nízký...)	5–24 %
xxx 2 Středně těžký problém	(střední, snesitelný...)	25–49 %
xxx 3 Těžký problém	(vysoký, extrémní...)	50–95 %
xxx 4 Úplný problém	(totální...)	96–100 %
xxx 8 nespecifický		
xxx 9 nelze aplikovat		

- K určení komponent aktivit a participace slouží dva kvalifikátory
 - pro výkon (co člověk skutečně dělá) – s asistencí, s komp. pomůckou
 - pro kapacitu (co je schopen dělat, čeho je schopen dosáhnout) – bez asistence
- Kvalifikátor kapacity hodnotí nevyšší možný stupeň funkční schopnosti daného člověka, kterého může v dané doméně a v daném momentě dosáhnout.

Kvalifikátor pro faktory prostředí

- Faktory prostředí vytvářejí fyzické, sociální a postojové prostředí, ve kterém lidé žijí.
- Faktory prostředí mohou být:
 - + facilitující (život usnadňující)
 - bariérové (ztěžující, znemožňující)

Např. :

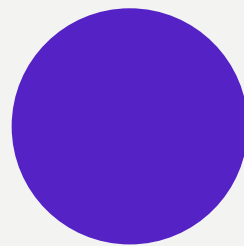
- e310 Nejbližší rodina - + podporující rodina
- E420 Jednotlivé postoje přátel – ztráta přátel
- Okraje chodníku bez rozdílu výšky mohou být facilitační pro uživatele vozíků, ale bariérou pro nevidomé

Kód tělesné funkce (včetně kvalifikátoru)	Slovní vyjádření kvalifikátoru	Upřesnění kvalifikátoru	Procentní vyjádření
e xxx.0	žádná bariéra	(nepřítomná, zanedbatelná, ...)	0-4%
e xxx.1	lehká bariéra	(nízká, ...)	5-24%
e xxx.2	středně těžká bariéra	(zřetelná, větší, ...)	25-9%
e xxx.3	těžká bariéra	(vysoká, extrémní, ...)	50-95%
e xxx.4	úplná bariéra	(totální, ...)	96-100%
e xxx. +0	žádná facilitace	(nepřítomná, zanedbatelná, ...)	0-4%
e xxx. +1	lehká facilitace	(nízká, ...)	5-24%
e xxx. +2	středně těžká facilitace	(zřetelná, větší, ...)	25-49%
e xxx. +3	těžká facilitace	(vysoká, extrémní, ...)	50-95%
e xxx. +4	úplná facilitace	(totální, ...)	96-100%
e xxx.8	bariéru nelze určit		
e xxx. +8	facilitaci nelze určit		
e xxx.9	nelze aplikovat		

Pravidla kódování

- Kóduje se vše pomocí kódování všech oblastí funkcí a disability i složek faktorů prostředí
- Kódují se jen ty informace, které **jsou podstatné pro stanovení činností** dané osoby
- Kóduje se funkční stav v akutním stavu
- Kóduje se funkční stav ve stabilizovaném stavu (nejvíce 1 měsíc zpětně)
- Kódují se **pouze jednoznačné informace**
- Při nejistotě rozhodování mezi dvěma kvalifikátory **se přikláníme k funkčně lepšímu**

Děkuji za pozornost